

Italië.

ROME, 23 maart.

Sedert het laatst gehouden consistorie, heeft de Heilige Vader onderscheidene openstaande bedieningen, zoo in zijn paleis, als in de voornaamste takken van administratie en der magistratuur zijner staten aangevuld; onder deze bedieningen merkt men op die van *m^r. Carolus Acton*, tot vice-afgezant te Bologne; die van *m^r. Piccolomior*, te Ravenne; die van *m^r. Caraccioli*, te Forli; die van *m^r. Massimo*, tot de commissie van het *Bon-Gouvernement*, enz. — *M^r. Pandolfi*, deken van de prelaten der censulte, is benoemd tot *maestro di Camera* van Zijne Heiligheid, ter vervanging van den kardinaal *Simone*; en *m^r. Albergini*, assessor van het heilig officie, ter vervanging van den kardinaal *Massio*.

Laatsleden maandag omstreeks 5 ure des avonds begaf zich zijne Emin. de kardinaal *Della Somaglia*, deken van het heilig kollegie, vergezeld van *m^r. de Ligne* en *Brancaoro*, met grooten stoet naar het paleis van het fransch gezantschap, ten einde een bezoek bij Z. E. den graaf *de la Ferronays*, gezant van zijne allerchristelijkste Majesteit bij den heiligen Stoel, af te leggen. Zijne eminentie werd in de troon-zaal met al de gebruikelijke plegtigheden ontvangen en onderhield zich op de minzaamste wijze met den ambassadeur, die hem alle bewijzen van achting aan zijnen inbórst en zijne deugden verschuldigd, betuigde.

— Gister avond is Z. M. de Koning van Beieren in deze hoofdstad onder den naam van graaf van Angsburg, het strengst *incognito* houdende, aangekomen.

— Volgens eene onlangs bekend gemaakte lijst, bedroeg het getal schepen van onderscheidene natien, die gedurende het jaar 1829, in de haven der Pauselijke Staten zijn binnengelopen, 6772, houdende 3000 tonnen. Ouder dit getal zijn geene visschersschepen gerekend.

Frankryk.

PARIS, 9 april.

Het *Journal des Debats*, onder het rubriek Frankfort den 1 april, houdt de navolgende korrespondentie in:

«Verontrustende geruchten hebben zich alhier betrekkelijk de vereeniging van het duitsche bondgenootschap verspreid; men verwachtte reeds sedert lang, dat Beieren, ingeval van overlijden van den groot-hertog van Baden, zijne toevlugt tot vijandige maatregelen zou nemen, om zich in het bezit te herstellen van het grondgebied, waarvoor Oostenrijk bij het kongres van Weenen vruchteloos schadeloosstelling beloofd had.

De groot-hertog is thans overleden en men vreest den vrede van Duitschland door eene gewapende inneming van die landen gestoord te zien; de nieuwe groot-hertog heeft reeds maatregelen genomen, om het geweld met geweld te keer te gaan; een koerier is naar Petersburg gezonden, ten einde ondersteuning van Rusland te verzoeken; het garnizoen van Manheim is versterkt. Een reiziger, onlangs aangekomen, spreekt reeds van het vervoeren der artillerie en het materieel.

«De dood van den groot-hertog is gedurende twee dagen geheim gehouden.»

— Het schijnt, dat tusschen het hof van Beieren en den groot-hertog van Baden ernstige geschillen gerezen zijn; van beide zijden worden militaire voorbereidselen gemaakt.

(Constitutionnel.)

— De nieuwe groot-hertog van Baden is geboren in 1790 uit een tweede huwelijk van *Karel Lodewyk Frederik*, vader van den overledenen; hij trouwde in 1819 met de prinses *Sophia van Zweden*, dochter van den voormaligen Koning *Gustaaf IV*.

— Volgens de *Gazette de Lyon* liep het gerucht alhier, dat eene telegrafische tijding uit Toulon aangekomen, had bekend gemaakt, dat de Deij van Algiers ten gevolge van eenen opstand om het leven gebragt was; doch dit berigt verdient nadere bevestiging.

— De Deij van Algiers zou volgens handelsbrieven, zoo men zegt, ter gelegenheid eener wapenschouwing, om het leven gebragt zijn; het is waarschijnlijk, dat deze tijding van allen grond ontbloot is.

— Een buitengewoon koerier is van wege het ministerie van buitenlandsche zaken naar Madrid gezonden; men zegt, dat hij stukken van groote belangen betrekkelijk de erkenning van *don Miguel* moet overbrengen.

— Wij vernemen uit Madrid, dat de Koning van Spanje de sa-

lische wet afgeschafft, en de vrouwen tot de troonsopvolging heeft toegelaten; men weet, dat de spaansche wetgeving ten dien aanzien dikwerf veranderd is, en dat ondanks de oude beginselen en voorbeelden van het land, het fransch grondstelsel eindelijk de overhand behouden had; de zwangerheid van de Koningin heeft ongetwijfeld deze herroeping ten gevolge gehad; de Koning heeft de kroon aan zijne kinderen, van welke kunne ook, willen verzekeren; het besluit is plegtig op het geluid der trompetten in de straten van Madrid bekend gemaakt.

— Volgens geruchten, die in omloop zijn, zullen onderscheidene nieuw benoemde prefecten hunne functien niet aan nemen; de heer *Talleyrand* zou, naar men verzekert, voor de prefecture van de Drome bedankt hebben; deze laatste tijding spreekt de *Gazette de Franco* tegen.

— Bij het ministerie van binnenlandsche zaken worden talrijke en breedvoerige circulaires voor de prefecten, ten aanzien van hun gedrag bij de verkiezingen, in gereedheid gebragt.

— De Koning heeft aan prins *Soutzo*, gewezen hospodar van Moldavie, aangeboden om zorg te dragen voor de opvoeding zijner twee jongste zonen, welk bewijs van welwillendheid door den prins dankbaar aangenomen is.

— *M^r. Astos*, bisschop van Bayonne weigert, zoo men zegt, voor het aartsbisdom van Toulouse, waartoe hij bij koninklijke ordonnantie gereepen is; dit is het tweede of derde voorbeeld zijner gehechtheid aan zijn bisdom, hetwelk hij geeft.

— Den 18 maart hebben hevige ontploffingen in den Vesuvius zich doen hooren; inwendig vertoonden zich draaikolken van ontbrande lijmachtinge stoffen en men zag uit den krater eene groote piramidale rook-kolom opgaan.

— Uit Havre wordt onder dagteekening van den 5 dezer gemeld: gisteren is sedert drie ure des namiddags tot vijfure eene zoo aanmerkelijke hoeveelheid sneeuw gevallen, even of wij nog in de maand februarij waren; de bloei der fruitboomen heeft hierdoor veel geleden; op hetzelfde oogenblik heeft te Rouaan hetzelfde weér plaats gehad; heden morgen leverden de velden hetzelfde gezigt als in den winter op.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 13 april.

Bij koninklijk besluit van 16 maart laatsleden is tot adjunct-houtvester in het 5e jagt-distrikt dezer provincie benoemd de graaf *H. F. J. de Liederkêrke*, lid der ridderschap en der staten van Limburg.

— Bij koninklijk besluit van den 3 dezer is de generaal major, *Z. Tengnagel*, gevolmagtigde van Z. M. bij de militie commissie van het duitsch bondgenootschap, tot ridder van den nederlandschen leeuw benoemd.

— Het gerucht loopt, dat Z. M. zich op het einde dezer maand naar Brussel zal begeven, en dat Z. K. H. de prins van Oranje zijnen doorluchtigen vader zal vergezellen.

— Den 26 dezer moet de tweede kamer hare werkzaamheden hervatten; al de afgevaardigden, die jaloursch zijn om hun land te dienen, zullen zich ongetwijfeld haasten, om op hunnen post te wezen; indien het ministerie gewaar werd, dat er eene ledige plaats in de rangen van de verdedigers der openbare vrijheden was, zoude het wellicht de beraadslaging der wet tegen de drukpers verhaasten, en in dit geval, zou de afwezigheid van eenen enkelen afgevaardigden eenen wezenlijken ramp kunnen worden; de beraadslaging dezer wet is in vele opzichten de belangrijkste dezer zitting; men wete, dat het door de drukpers is, dat wij billijke belastingen zullen verkrijgen, dat wij de *fisco* tot gematigheid zullen noodzaken; zij is het, die de nijverheid en den landbouw van het zuiden tegen de partijdigheid van het gezag zal verdedigen en hetzelfde tot eene billijke verdeling der openbare, burgerlijke en militaire bedieningen tusschen beide de deelen van het koninkrijk zal verplichten; het is eindelijk door haar, dat wij al de bij de grondwet beloofde vrijheden zullen verkrijgen. De drukpers heeft ons reeds groote diensten bewezen, hare taak is nog ongemeten; maar is hare magtige invloed genoegzaam? «Wanneer gij noch grondwet, noch wetten zoudt behouden hebben, heeft de vermaarde *Fox* gezegd, is niets onherroepelijk verloren, indien u de vrijheid der drukpers over blijft.» (Politique.)

— De bij de tweede kamer der staten-generaal nog aanhangige wetten, welke in het derde gedeelte der tegenwoordige zitting zullen worden behandeld, zijn: 1°. Dat op de drukpers; 2°. dat ter vermindering der rente van de schuldbekentnissen van het amortisatie-syndikaat; 3°. dat ter vermindering van het

getal leden der algemeene rekenkamer; 4°. wegens het personeel, de patenten, het zout, den wijn, het binnens- en buitenslandsch gedistilleerd, de bieren en azijnen en de suiker; 5°. dat tot daarstelling der middelen ter bestrijding van de uitgaven, begrepen in de eerste afdeeling der begrooting; 6°. het voorstel van den heer *de Secus* tot vrijlating of vermindering van straf van veroordeelden, uit kracht van eene ingetrokkene wet, en 7°. dat van den heer *Northdymy* ter aanvulling van het reglement der kamer, nopens de wijze ter uitvoering van art. 177 der grondwet.

Naar men vernemmt zijn de antwoorden der regering omtrent de aanmerkingen van de afdeelingen, betrekkelijk de accijns-wetten, ingekomen. Dezelve worden thans, zoo wel als de in die ontwerpen gebrachte veranderingen, gedrukt.

— Men wil dat de beëindigingen omtrent de ontwerpen van wetten op het personeel en de patenten, tot de volgende zitting zullen worden verschoven.

— De heer *van Beek Vollenhoven* te Amsterdam, daartoe door de koninklijk prussische hoofddirectie der staatschulden gemagtigd, heeft, bij eene kennisgeving van den 7 dezer, tegen den 1 januarij 1831 ter aflossing opgezegd de gezamenlijke obligatiën en certificaten der twee in 1809 en 1812 bij *van Halmael* en *Hagedaorn* voor de Neuwmark Brandenburg gedane leeningen, zullende deze obligatiën en certificaten, met de loopende intrest, tot den bij het contract bepaalden cours van 148 $\frac{1}{2}$ pCt. in nederlandsch geld, ten kantore van voornoemden heer *van Beek Vollenhoven* op het einde van het laatste semester van dit jaar afgelost worden, en van 1 januarij 1831 af aan geene verdere intressen van de alsdan niet ter aflossing aangeboden obligatiën en certificaten vergoed worden. Tevens zullen ten voormelden kantore, op den 1 januarij 1831 ook worden voldaan de verschuldigde achterstallige intressen van 1 juli 1812 tot 1 januarij 1816.

— Ingevolge eene andere, gelijktijdig te Amsterdam door de heeren *Hope en C.* gedane kennisgeving, hebben dezelve, door eenen buitengewonen kourier, van den oostenrijkschen minister van financiën ontvangen eene van den 31 maart gedagteekende circulaire, betreffende eene dien dag bij de hooge hofkamer beslotene gedeeltelijke opzegging staatschuld, ten bedrage van 10 millioen gulden kapitaal, om op 1 november aanstaande afgelost te worden. Dit opgezegde kapitaal bevat 7 millioen 5 pCt. metalieke obligatiën van verschillende grootte, datums en nummers, f 1,700,000 van de renteschuld der lombardijisch-Venetiaansche monte, en voorts f 1,300,000 van verschillende 5 en 6 pCt. bijzondere geldleeningen. De houders nogtans van deze ter aflossing opgezegde kapitalen zullen de verwisseling derzelve tegen 4 pCt. schuldbrieven op deze wijze kunnen erlangen, dat hun voor f 100 in 5 pCt., f 104 in 4 pCt. zal gegeven worden, wanneer door hen, niterlijk tot 1 juli aanstaande, de obligatiën ter verwisseling worden uitgereikt.

— De tentoonstelling der voortbrengselen van nationale nijverheid, die te Brussel zal plaats hebben, schijnt zeer luisterrijk te zullen zijn. Deze tentoonstelling zal een bewijs opleveren van den aanzienlijken voortgang, dien wij in alle takken van nijverheid gedaan hebben. Vele nieuw uitgevonden voorwerpen en onder andere gansch nieuwe speeltuigen, die men aan den heer *Sas* van Brussel verschuldigd is, zullen ten toon gesteld worden.

Men verhoopt er insgelijks de door den heer *Cochaux*, van Luik, nieuw uitgevonden vervoerbare stoomwerktuigen te zien.

— Den 4 dezer is de tentoonstelling van schilderijen te Luik geopend geworden. Het getal der schilderijen belooft, zegt men, tot 250 stuks.

HET MINISTERIE EN DE OPPOSITIE IN APRIL 1830.

(Eerste artikel.)

De tweede kamer houdt hare vakantie: misschien zal het nu niet ten eenenmale nutteloos zijn eenige aanmerkingen voor te dragen over den tegenwoordigen staat van het ministerie en de oppositie.

Indien wij wel onderrigt zijn, en indien wij de daadzaken, welke wij kennen, goed beoordeelen, bevindt het ministerie zich thans, om zoo te spreken, geheel in den heer *van Maanen*. Inderdaad, nooit scheen die minister noch magtiger, noch meer geraadpleegd. Wij willen niet zeggen, dat alle andere ministers hem op eene slaafsche wijze gehoorzamen; het is zeer waarschijnlijk, dat men aan hun allen dit verwijt niet zou kunnen doen; misschien zelfs zijn er onder derzelve getal, die hun bijzonder gevoelen hebben, en die hetzelfde des noods met standvastigheid zouden verdedigen. Wij willen alleen zeggen, dat de denkbeelden en de raadgevingen van den heer *van Maanen* de overhand hebben.

En te dien opzichte hebben wij nog eene kleine aanmerking voor te dragen; namelijk, dat de raadgevingen van den heer *van Maanen* niet letterlijk gevolgd worden. Als men het wel inziet, sleept het stelsel van dien minister ons gouvernement in deze oogenblikken mede; maar er scheelt misschien nog veel aan, dat dat stelsel in al deszelfs deelen en bijzonderheden gevolgd wordt.

Bij voorbeeld, indien naar den heer *van Maanen* geluisterd was, is het zeer waarschijnlijk, dat de katholieken niet de helft van datgene zouden bezitten, hetwelk zij sedert eenigen tijd

verkregen hebben. Dat wil nu niet zeggen, dat wij veel verkregen hebben; wij weten goed, dat wij tot op dit oogenblik nog van niets zeker zijn, dewijl wij nog een groot gedeelte van de grondwet moeten overwinnen. Maar het weinige, dat men ons gegeven heeft, benijdt ons de heer *van Maanen*. Men behoeft hem slechts te hooren spreken in zijne *Nederlandsche Gedachten*, niets is zoo duidelijk en niets zoo stellig en wij meenen dit genoegzaam te hebben doen opmerken. Indien wij hem gelooven, dan begunstigt de Koning de katholieken, en de protestantsche gezindheden vinden zich met het grootste gevaar bedreigd. Dat men derhalve eens oordeele, wat hij zou doen, indien hij geheel en al meester ware, indien de Koning niet tegelijk zijne eigene neiging volgde. Het zal goed zijn hier eene daadzaak te herinneren, die ongetwijfeld wel gering is, maar die waarschijnlijk hare beteekenis heeft. Men weet, dat de heer *van Maanen* onlangs zoo iets, hetwelk men een *Thé* noemt, gegeven heeft. Alle ministers, de geheele diplomatie bevonden zich op dat feest; onze beide prinszen waren er ook tegenwoordig; hunne doortuchtige echtgenooten zelve hebben dat *Thé* met hare tegenwoordigheid vereerd; iets hetwelk ons buitengewoon voorkomt, want wij denken niet dat het hare gewoonte is, ministeriële feesten bij te wonen. Eindelijk, het schijnt dat alle personen van hoogen rang, alle voornaamste ambtenaren aldaar genoodigd waren, met uitzondering alleen van den heer *Nuncios* en den heer *de Pelichy*.

Indien de heer *van Maanen* alleen geraadpleegd en uitsluitend naar hem gehoord werd, dan zou men ook andere maatregelen tegen de vrijheid der drukpers en tegen de dagbladen in het bijzonder zien nemen. Want volgens zijn gevoelen is het onmogelijk geworden te regeren, ten zij de dagbladen, voor zoo ver de grondwet zulks veroorlooft, aan banden gelegd worden; de grondwet nu, schijnt, ten naaste bij, alles te veroorloven, wat de heer *van Maanen* wil.

Indien de heer *van Maanen* gehoord werd, zou men ook de ambtenaren, die zich niet genoegzaam aan het ministerie toegewijd getoond hebben, in massa met de afzettingen zien treffen. En wij verzoeken het publiek te willen opmerken, dat hetgeen wij voorstellen geene gissingen zijn; wij zeggen niets anders, dan het geen de heer *van Maanen* zelf luide gezegd heeft; wij schrijven slechts zijn dagblad over: «Is het besluit van 8 januarij, zeide hij, onstaatkundig, het is omdat het eene uitzondering blijft, in plaats van eenen algemeenen regel te worden.»

Dit bewijst dus, zeggen wij, dat de heer *van Maanen*, ofschoon raadgever die in gunst is, niet op zich zelve alleen den geheelen raad uitmaakt, en dat men somtijds goedvindt ook andere raadgevingen behalve de zijne aan te nemen. Dat wil zeggen, dat men, in weerwil van de verandering, welke in den gang van het gouvernement sedert vijf maanden ongeveer, onverwachts voorgevallen is, echter niet geheel en al het stelsel der halve maatregelen heeft laten varen.

Maar, zal men zeggen, welke zijn de gevoelens van den heer *van Maanen*; welk is zijn stelsel? Indien wij oordeelen volgens de taal der *Nederlandsche Gedachten*, laat de heer *van Maanen* het vertegenwoordigend gouvernement niet anders toe dan voor den vorm. Hij zou gaarne en de kieskollegien, en de provinciale staten, en de tweede kamer, en de eerste kamer, en al onze andere constitutionele instellingen laten bestaan, mits dat de tusschenkomst der natie in het gouvernement nimmer den gang van het ministerie konde belemmeren. Dat een ontwerp van wet door de tweede kamer verworpen worde, dit zou hem het geduld niet doen verliezen. Indien die wet niet volstrekt noodzakelijk, indien die wet, bij voorbeeld, geen buljet is, zal hij de kamer van haar regt laten gebruik maken. Maar laat de kamer het ondernemen, om, door het verwerpen eener wet, het ministerie te dwingen om van stelsel te veranderen of om zich te verwijderen, dat zal hij niet dulden, hij zal liever staatslisten wagen; en de ondervinding heeft het bewezen; want het komt ons duidelijk voor, dat, indien de tweede kamer de budgets volstrekt verworpen had, de heer *van Maanen* beproefd zou hebben, om belastingen bij wijze van ordonnantie te heffen.

In één woord, de heer *van Maanen* schijnt in een constitutioneel gouvernement niet anders te zien, dan eene eenvoudige monarchie, behoudens eenige wijzigingen. De democratische beginselen zijn in zijne oogen niets; of, om het misschien beter te zeggen, de democratische beginselen schijnen hem te veel, en al zijne pogingen strekken om dezelve te vernietigen. Welke zijn zijne middelen om dat ontwerp goed te doen uitvallen? Welke zijn op dit oogenblik de nitzigten van het gouvernement? Dit zullen wij in een tweede artikel onderzoeken.

(*Courrier de la Meuse.*)

Utrecht den 28 maart 1830.

«Mij nimmer verledigd hebbende tot eenig geschrijf om in dag- of weekbladen te worden opgenomen, ben ik nogtans gewoon die dagelijks te doorloopen, met opmerkzaamheid gade slaande de gebeurtenissen, welke voormaals en gedurende mijnen gevorderden leeftijd binnen Utrecht plaats gehad hebben, inzonderheid ook die, welke uit partijgeest en godslienstleer zijn ontstaan. En het is wel met een diep leedwezen dat ieder goed,

hartig en welmeenend ingezetenen van Utrecht met mij opmerkt tot welk eene loogte de verbittering bij hervormden tegen roomschen thans gekomen is. Ten bewijze hiervan kunnen strekken, niet alleen velerlei harde bejegeningen en verongelijkingen, maar ook de hatelijke insinuaties in onderscheidene nummers van dezer stads courant af en aan voorkomende, en thans bijzonder tegen de bewuste petitionarissen alhier gerigt.

» Wel verre dat doordenkende lieden hebben kunnen goedkeuren de van hier bij de staten-generaal ingediende petitie wegens zoo gezegde grieven; integendeel, waren deze geraadpleegd geworden, er zoude over geene dier onderwerpen bij de staten-generaal gepetitioneerd zijn geworden; ook is het buiten kijf, dat slechts weinigen, na rijpe overweging, hunne naamteekening daaronder gesteld hebben.

» Het is aan onzen regtvaardigen Koning dat een getrouw onderdaan, met eerbied en bescheidenheid, het herstel van verongelijkingen, die hij vermeent hem te worden aangedaan, verzoeken moet; en hoe vaak hebben de roomschen te Utrecht ondervonden de vaderlijke toegenegenheid jegens hen! Z. M. zij slechts met de waarheid bekend gemaakt!

» De onberadene teekenaars dier petitie, voor zoo verre zij lieden tot de neringdoende arbeidzame klassen behooren, vinden zich nu in hunne kostwiningen benadeeld, doordien vele hunner stadgenooten, van den aanzienlijken en vermogenden stand tot het hervormd kerkgenootschap behorende, hun de leverantien enz., ontzeggen, ja zijn daarbij nog ten prooi aan zeer hatelijke beschimpingen en bedreigingen.

» In deze gemoedsgesteltenis van ingezetenen dezer aanzienlijke stad, zie ik in het *Advertentie-Blad*, n.º 23, van zaterdag 20 maart 1830, een zeer lang artikel, ten opschrift hebbende:

» *Dien de hemel een ambt geeft, dien geeft hy ook verstand*, geteekend S. waarin gezegd wordt. « In de stad Utrecht is de bevolking voor ruim een derde gedeelte roomsch; maar onder de 12 a 13,000 roomschen, zet ik het den besten om er vijf of zes te vinden, die met ten minsten honderd van de protestanten in bekwaamheid en achtbaarheid kunnen vergeleken worden. Van de 450 studenten aan de akademie, waren er, voor een jaar of tien, nauwelijks vier van de roomsche religie. »

» Wanneer men raadpleegt den staat van de bevolking der gemeente Utrecht, den 1 januarij 1830 geformeerd, zoo bevindt men het getal der hervormden te zijn 25,332, en dat der roomsch-katholijken 15,261. Onder dit getal hervormden, heeft men gerangschikt eenige duizenden armen, welke, als tot niet eenig kerkgenootschap behorende, door de aalmoesniers-kamer worden bedeed, waartoe jaarlijks f 35,000 uit stads-kasse gefourneerd wordt, behalven meerdere haten aan de aalmoesniers-kamer toegevoegd. Edoch, bij optelling der ingezetenen, worden deze bedeedden gerekend onder het getal hervormden.

» De roomschen moeten, onder subsidien van stadswege te genieten, in den nood hunner armen voorzien, zoo ook van hun weeshuis, terwijl het gereformeerd burger-weeshuis is begunstigd met de importante voordeelen, welke ten gevolge eener beschikking van de stedelijke regering met regenten van dat huis, komen over te schieten op de *bank van leening*. Moeijelijk is het op te sporen het aantal roomsche studenten, welke voor een jaar of tien aan de Utrechtsche academie waren, en welker getal, zoo maar los weg, op vier personen wordt bepaald. Thans zijn er *vyftien*; dan men behoort ook in aanmerking te nemen, dat er voor de roomschen geene theologische faculteit bestaande, deze zich als nog naar de zuid-nederlandsche provincie moeten begeven, om tot den geestelijken stand te worden bevorderd; terwijl het getal studenten in de Theologie der hervormden, volgens den *Studenten Almanak* voor het jaar 1830, thans 266 beloopt, en deze veelal deelachtig zijn aan de inkomsten van zeer aanzienlijke fundatien en andere begunstigen.

» Verder vermeent zich de schrijver te stellen, dat wanneer men naar eenige evenredigheid van bevolking zoude te werk gaan, een *smit of groenboer wethouder, notaris of lid van gedeputeerde staten zoude kunnen zyn*. Dit is te zeer onwaar en ook te honend voor Utrechts roomsche ingezetenen, om met stilzwijgen voorbij te gaan. Wanneer men raadpleegt de registers der grondeigenaren, dan zal men bevinden, dat een groot aantal van dezelfde behooren onder de vijftig der grootste grond-eigenaren in deze stad en provincie, en dat diegenen, welke als zoodanig aan het hoofd dier lijst behooren te staan, wel niet tot het hervormd kerkgenootschap behooren. Ook zouden de registers van het personeel doen uitkomen het enorme bedrag door de roomschen deswegens betaald wordende; terwijl op die der patenten, de roomschen als fabrikanten, trafikanten en handeldrijvende personen in zeer grooten getale en voor groote sommen te boek staan. Hoe kan dan nu die schrijver met eenigen schijn van waarheid zeggen: » Ik zet het den besten om zes bekwaame of achtbare roomschen te vinden tegen ten minsten honderd van de protestanten? » In waarheid er zijn onder de roomschen, die patenten betalen, niet min achttingwaardige personen om met hervormden uit die klasse op het eergestoeite zitting te hebben.

» Daar er in dat artikel ook gewaagd wordt van notarissen, zoo zij aangemerkt, dat noch in de steden Utrecht, Rhenen, Wijk, Montfoort en Ysselstein, noch in het gansche arrondissement Utrecht, niet een enkele roomsche dien belangrijken post bekleedt,

zijnde er in plaatse van overledenen geene roomschen tot notaris aangesteld.

» Volgens den *Provinciaalen Almanak* van Utrecht, zijn er twee roomschen en één gereformeerde leden van de regtbank van koop-handel, en één roomsche van de drie regters plaatsvervangers; bij de schutterij zijn een majoor en twee kapiteinen roomsch; desgelijks, behalve den heer gouverneur dezer provincie, een der zeven regenten van de gevangenissen, terwijl ook twee der hoog heemraden van den Lekdijk Bovendams dien godsdienst be-lijden. En het verdient opgemerkt te worden, dat na het jaar 1813, de aanstellingen van roomschen alhier aan onzen Koning alleen te danken zijn. Immers, ofschoon de roomschen sedert 1795 zich deelachtig vonden aan alle provinciale, regterlijke en stedelijke kollegien, was nauwelijks ons vaderland onder de onafhankelijke volken hersteld, of de roomschen werden van alle aandeel in de regering hier ter stede op eene revolutionaire wijze ontzet. Men zie hier over na de geschiedenis der nederlandsche omwenteling, door wijlen den professor m^r Herman Bosscha, en wel 1° deel, pag. 152, alwaar staat:

« Dat kommissarissen generaal van algemeen bestuur hadden moeten tegengaan de verkeerde opvattingen, te Utrecht, waar men de verandering van tijden en omstandigheden over het hoofd ziende, niet alleen een stedelijk, maar ook een gewestelijk bestuur had aangesteld; eene afkondiging van den heer Kemper, op den 5 van wintermaand 1813 gedaan, diende niet alleen om het gedane te vernietigen, maar ook om den ouden geest van partijchap, welke zich daarbij duidelijk openbaarde, in den voortgang, zoo mogelijk, te stuiten. »

In deze afkondiging van kommissarissen-generaal, beginnen de op pag. 204 van gemeld 1° deel, wordt gezegd:

« Het is niet de overwinning van eene partij, niet de overwinning van eene godsdienstleer, maar de overwinning van het vaderland, waarover onze doorluchtige Souverein werkzaam is. »

» Dit bleek dan ook dadelijk bij de uitvoering der grondwet van de Vereenigde Nederlanden.

» Als *Souverain*, benoemde Zijne Majesteit personen van onderscheidene godsdienstleer, in de provinciale en gedeputeerde staten alhier, zoo ook tot wethouders en leden der stedelijke regering, waaraan de roomschen weder een billijk aandeel herkregen; edoch sedert is door periodieke aftredingen van leden dier staten en door sterfgevallen van leden der stedelijke regering, het getal roomschen, die daarin door Z. M. benoemd waren, zoodanig verminderd, dat slechts een hunner bij wederin-kiezingen is lid gebleven van de provinciale staten en er slechts nog een roomsche als lid van de regering van Utrecht aanwezig is.

» En alzoo is er na de invoering der kies-reglementen een systeem van uitsterving gevolgd, waardoor geen roomschen tot regeringsposten geraken kunnen. Zij mogen behooren tot de voornaamste grondeigenaren, tot de meest contribuabelen in andere betrekkingen, met lof hunne studien in de regten of medicijnen hebben geëindigd, de zoodanigen worden te Utrecht, uit hoofde van verschil in godsdienstleer, in geene gunstige aanmerking genomen bij hen die uit partijgeest blijven te werk gaan. »

AANMERKINGEN.

Wij hebben, om een bewijs te leveren van de protestantsche onverdraagzaamheid, bovenstaanden brief uit het *Advertentieblad* van 3 april ll., n° 27, overgenomen, en deze zou nog klaarder doorstralen, wanneer door den schrijver eene statistiek van het personeel der ambtenaren en der in bediening zijnden, was gegeven. — Volgens eenen daarvan in den jare 1808 opgemaakte staat, bestond de bevolking in de provincie Utrecht, uit

64,992 Hervormden.
40,393 Roomsch-katholijken.
1150 Jansenisten.
1500 Lutherschen.
285 Van de broeder-gemeenten.
1416 Israëlitien.
143 Mennonieten.
363 Remonstranten.

En wij darven voorzeker stellen, dat het getal der roomsch-katholijken bij de toeneming der bevolking in de verhouding tot andere niet zal verminderd zijn; de met 1 januarij gedane opnemng, zal dit nader opklaren, zoo dat de roomsch-katholijken vier elfde gedeelte der bevolking van de provincie uitmaken en volgens de opgave van den hierboven vermelden schrijver, ruim drie achtste van die der hoofdstad, en ongeacht dit aanzienlijk getal roomsch-katholijken, zijn deze evenwel bijna uit alle posten van aanzien en voordeel gevende bedieningen gesloten. — Behalve den gouverneur, bestaat het gedeputeerd bestuur geheel uit protestanten, de heer van *Bylevelt*, die door Z. M. in dat kollegie benoemd was, heeft bij de eerste keuze der provinciale staten, voor een protestant moeten plaats maken, ofschoon die heer sedert vele jaren, lid van opvolgende provinciale besturen geweest was. — De heer *Robert* is de eenigste roomsch-katholieke in de stads regering van Utrecht. In de regtbank wordt niemand van dat kerkgenootschap gevonden; onder de vrederegters is er nog één in bediening, en die is onder het fransch beheer reeds aangesteld; te vergeefs zal men er onder de hoogleraren aan de hooge school on-

der de schoolopzieners zoeken; onder de ambtenaren der directe belasting, der in- en uitgaande regten en accijnzen, onder die van het kadaster en de registratie behooren, behalve de heer arrondissements-inspecteur van Oostriem, al de inspecteurs, verifikateurs en controleurs tot het onroomsch gedeelte der Nederlanders; en het getal der ontvangers en kommissies, welke den R. K. godsdienst belijden, zal al even zoo gering zijn als dat der burgemeesters, sekretarissen en schoolmeesters te platten lande, en uit de besturen der overige steden schijnen dezelve voor altijd uitgesloten te zijn.

De voorgevens, dat het onder de roomsch-katholijken aangeschikte stof zonde ontbreken voor de openbare bedieningen, zal ieder onpartijdige wel op deszelfs waarde weten te schatten, terwijl de redenen van uitsluiting te zeer bekend zijn; immers in vorige jaren ontbrak het daar niet aan; en, zoo als door den schrijver te regt wordt opgemerkt, kunnen de kohieren van de belastingen de bewijzen nopens de gegoedheid opleveren, en ook hij, die geschikt is voor de regtbank van koophandel, zal wel geen ongeschikt lid zijn voor stads regering.

Het is dan ook zeker aan het beheer van het protestantismus loete schrijven, dat de R. K. ambesturen van alle subsidie uit stads kasse zijn uitgesloten, en zulks ongeacht bij koninklijk besluit van den 27 mei 1818 bepaald is, dat zelfs aan de israëlitische gemeenten op de plaatselijke begrotingen eene subsidie, berekend naar het aantal harer zielen, moet worden toegestaan.

En wat aangaat de bevoordeeling of de bezoldiging der eerdiensten, daaromtrent zijn waarlijk de roomsch-katholijken ook in geen voordeelig standpunt geplaatst.

Op de tienjarige begrooting, die met het jaar 1820 heeft afgang genomen, is voor de hervormden toegestaan f 61,324-90.

Lutherschen	1400-00.
Remonstranten	1250-00.
Rooms-katholijken	2600-00.

En op de laatste tienjarige begrooting:

Voor de hervormden	f 62,981-00.
Lutherschen	1725-00.
Remonstranten	1150-00.
Rooms-katholijken	22,975-00.

De kinder-, school- en akademiegelden voor de protestanten zijn hier niet bij berekend; doch zonder deze is de ongelijkheid nog ruim genoeg; want men moet alhier opmerken, dat, ofschoon op de nu laatst gearresteerde tienjarige begrooting eene aanzienlijke vermeerdering voor traktementen voor de R. K. geestelijken is toegestaan, dese som evenwel niet uitbetaald wordt en niet betaald zal worden voor dat het concordaat zal worden uitgevoerd, en wanneer dit eenmaal plaats zal hebben, dan zal voor het onderhoud van den eerdienst voor iedere protestantsche ziel ongeveer een gulden en voor iederen roomsch-katholijken nog geene vijftig centen uit 'srijks kasse worden bijgedragen, en inmiddels genieten deze de aanzienlijke som van *zes eenden*, tot goedmaking der kosten van hunnen eerdienst, en sedert 1814, hebben zij niets meer genoten, en evenwel geven de protestanten voor, dat de eischen der roomsch-katholijken te overtreffen zijn.

Wenschelijk ware het, dat men in iedere provincie zich eens onledig hield met eene statistiek op te maken, nopens het getal der ambtenaren en der in bediening zijnde personen van de onderscheidene godsdiensten, deze zouden Zijne Majesteit en hoogstedeszelfs ministers kunnen overtuigen, in hoe verre de redenen van klagen der roomsch-katholijken ten deze al dan niet gegrond zijn.

Hoogte der rivier de Maas, aan de peilschaal te Grave, 'smorgens ten acht ure.

DATUM.	DE RIVIER IS					
	HOOG		IN 24 UREN			
	El.	Streep.	GEVAREN		GEVALLEN	
	El.	Streep.	El.	Streep.	El.	Streep.
9 April	2	190	0	0	0	100
10	2	100	0	0	0	090
11	2	100	0	0	0	090

Aan de Peilschaal aan den Boort hier ter stide stond het water: den 15 April ten 12 ure 0 el 7 palm 8 duim onder 0. 0 el 6 palm 5 duim onder 0.

BEREIDMAKINGEN.

Het **GENEERALS-DEESTEUR** van *Hessch* zal, op Donderdag, den 15 April 1820, te voormiddags, ten 10 ure,

onder nadere approbatie van H. E. G. A. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, in het openbaar, ten huize van J. VAN HOOGEN, te *Hessch*, aanbesteden:

Het bouwen van een nieuw **SCHOOLLOKAAL**, met de leverantien van al de daartoe benodigde Materialen.

Het Bestek en de Conditiën liggen ter lezing, ten huize van den Heer Burgemeester der gemelde Gemeente.

Het Gemeentebestuur voorn.

J. PLOEGMAKERS.

Ter ordonnantie van hetzelfde

C. J. VAN SOMEREN,

SECRETARIS.

* * **J. VANDEN BOOGAERT** heeft de eer, aan het Publiek bekend te maken, dat hij, met 1° Mei aanstaande, zijne Affaire als **CONFITURIER** en **BANKETBAKKER**, in de *Ridderstraat*, te *Breda*, voor **EIGEN REKENING** zal beginnen. Hij neemt de vrijheid zich in de gunst van zijne Stads- en Landgenooten aan te bevelen, een ieder verzoekende, alles te zullen aanwenden om zich die gunst altemin waardig te maken.

* * Een **PERSON** tusschen de 40 en 50 jaren oud, van goede getuigschriften voorzien, van den Roomsch-Katholijken godsdienst, zag zich gaarne geplaatst als **KOSTER** en tevens om **KINDEREN IN DEN GODSDIENST TE ONDERWIJZEN**, in een van de Dorpen in de Meijerij van 's *Bosch*, tegen een Klein Salaris; — adres met vrachtvrije brieven bij de Drukkers dezes.

* * Bij den gekwalificeerden Kollekteur **J. P. WARTENBERGH**, te 's *Bosch*, zijn in de 140te Loterij te bekomen **HEELEN** en **GEDEELTEN** van **LOTEN**. De Trekking begint den 26 dezer.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

AMSTERDAM, 9 APRIL.

NEDERLANDEN.				Gobl.
Werkelijke Schuld.	2 1/2 pCt.	65 3/4 - 66 1/4		65 5/16
Uitgestelde dito		2 3/16 - 5/16		2 7/16
Kansbiljetten.	f	32 3/4 - 33 3/4		33 7/8
Stellen van uitgeloten dito.				
Amortisatie-Syndikaat	4 1/2 pCt.	100 3/4 - 101 1/4		101
Domein Losrenten	2 1/2	98 3/4 - 99 1/4		99
Handel-Maatschappij.	4 1/2	94 - 95		94 7/8
FRANKE RIJK.				
Inschrijving op het Grootboek.	3	82 3/4 - 84 1/4		84
Certifikaten van dito.				
RUSLAND.				
Bij <i>Hope</i> en C ^o .	5	105 3/4 - 106 1/2		106
Negotiatie 1828.	5	105 3/4 - 106 1/4		106
Inschrijving op het Grootboek.	6	76 1/2 - 77		76 7/8
Certifikaten van dito.		76 1/2 - 77		76 3/4
Cert. dito Hamburg Admin.	5	103 1/4 - 104		103 1/2
Dito te Londen genegocieerd.		104 1/4 - 105 1/4		104 1/2
PRUISSEN.				
In Londen genegocieerd.		111 3/4 - 112 1/4		112
Idem 2 ^{de} Ligting		111 3/4 - 112 1/4		112
SPANJE.				
Neg. bij <i>Hope</i> en C ^o .	5 1/2	74 - 75		74 1/2
Te Parijs en Londen gedom ² .	5	14 - 15 1/2		14 1/4
Renten perpetuel		78 1/4 - 79 1/4		78 1/2
Coupons	f	33 1/2 - 34		
POLEN.				
Loten	f	116 - 119		118
WERKEN.				
Bank.	5 pCt.	100 1/4 - 101 1/4		
Dito.	4	96 1/2 - 97 1/4		97
Certifikaten.	2 1/2	64 1/2 - 65		
Metaaliek.	5	99 1/2 - 100		99 3/4
Dito te Londen genegocieerd.		99 1/2 - 100		99 1/4
Dito.	2 1/2	67 1/2 - 68 1/2		67 3/4
Bank-Aktien	3	167 1/2 - 170		169 1/2
Aandelen f 100 bij <i>Rotschild</i> .		420 - 425		
Dito 250 dito	4	420 - 425		425
NAPELS.				
Cert. bij <i>Lamaison</i> en <i>Bonar</i> .		87 - 1/4		87 1/8
Dito Napelsche Adm.		98 - 1/2		98 1/4
Dito te Londen genegocieerd.				
LONDEN.				
Negotiatie in Londen.		76 1/4 - 77		76 1/2
BRUSSEL.				
Gepensioneerde.		92 1/2 - 93		